НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КРИПТОГРАФІЯ

КОМП'ЮТЕРНИЙ ПРАКТИКУМ №1

Експериментальна оцінка ентропії на символ джерела відкритого тексту

Підготували студенти групи ФБ-23 Марченко Родіон та Лотиш Андрій

Мета роботи:

Засвоєння понять ентропії на символ джерела та його надлишковості, вивчення та порівняння різних моделей джерела відкритого тексту для наближеного визначення ентропії, набуття практичних навичок щодо оцінки ентропії на символ джерела.

Порядок виконання роботи:

- **1.** Написати програми для підрахунку частот букв і частот біграм в тексті, а також підрахунку H_1 та H_2 за безпосереднім означенням. Підрахувати частоти букв та біграм, а також значення H_1 та H_2 на довільно обраному тексті російською мовою достатньої довжини (щонайменше 1Мб), де імовірності замінити відповідними частотами. Також одержати значення H_1 та H_2 на тому ж тексті, в якому вилучено всі пробіли.
 - **2.** За допомогою програми CoolPinkProgram оцінити значення $\mathbf{H}^{(10)}$, $\mathbf{H}^{(20)}$, $\mathbf{H}^{(30)}$.
 - **3.** Використовуючи отримані значення ентропії, оцінити надлишковість російської мови в різних моделях джерела.
- **1.** Напишу необхідну програму для підрахунку на мові Python.

Дана програма приймає текст російською (в коді є підтримка і для української) мови у форматі .txt, назву папки для зберігання результатів та параметр наявності пробілів у підрахунку.

Реалізовано функціонал для:

- Попередньої очистки файлу від символів, що не входять у базовий алфавіт мови.
- ◆ Обрахунку частот букв та іх імовірностей, а також частот й імовірностей біграм з кроком 1 та 2.
- ♦ Обрахунку питомої ентропії на символ джерела H₁ та H₂.
- ♦ Виводу результатів у консоль та окремі таблиці формату .csv.

Початковий код програми (додатково надається у вигляді скриптового файлу):

```
# Marchenko Rodion Cryptography lab No1
import math
import os.path
import sys
import pandas as pd
BOLD = "\033[1m"]
END = "\033[0m"
YELLOW = "\033[1;33m"
#This function turns a raw .TXT text file into a sequence of space-separated lowercase
def PreprocessText(AllowedChars, InputFileName, OutputFileName, AllowNewLines = True):
    FormerChar = " "
    if (os.path.isfile(InputFileName)):
        with open(InputFileName, "r") as InputFile:
   with open(OutputFileName, "w") as OutputFile:
                 Notfirst = True
                 while True:
                     char = InputFile.read(1).lower()
                     if (AllowNewLines == False and char == "\n"): #Process newlines
                          char =
                     elif (char == "e"): #Normalize characters
                         char = "e"
                     elif (char == "ъ"):
char = "ъ"
                     if (char in AllowedChars):
                          if ((char != " ") or (char == " " and FormerChar != " ")):
                         #Multiple spaces in a row prevention
                              OutputFile.write(char)
                              FormerChar = char
                     if not char:
                         break
                 OutputFile.close()
                 InputFile.close()
```

```
#This function calculates the number of occurences and frequency in text of single
letters from CharArray
def CalculateSingleLetterFrequency(InputFileName, CharArray):
    ResultDict = {}
    Sum = 0
    for i in range(0, len(CharArray)):
        ResultDict.update({CharArray[i]: [0,0]})
    if (os.path.isfile(InputFileName)):
        with open(InputFileName, "r") as InputFile:
            while True:
                 char = InputFile.read(1).lower()
                 if (char in CharArray):
                     ResultDict.update({char: [ResultDict[char][0] + 1,0]})
                     Sum = Sum + 1
                 if(Sum % 10 == 0):
                     print("Processing char № "+YELLOW+BOLD+str(Sum)+END+END, end='\r')
                 if not char:
                     print("\n")
print(YELLOW+BOLD+"Processing of single characters
                     completed!"+END+END, end='\r')
                     break
             InputFile.close()
             for key in ResultDict.keys():
                 Probability = round(ResultDict[key][0] / Sum, 8)
                 ResultDict.update(\{str(key) \; : \; [ResultDict[key][ \texttt{0}], \; Probability] \})
            print("\n"+BOLD+"TOTAL:",Sum,"characters\n"+END)
    return ResultDict
#This function calculates the number of occurences and frequency in text of bigrams of
letters from CharArray
# DoublePass = True - runs two passes with offseto of 1 for higher accuracy of bigram
frequencies
def CalculateBigramFrequency(InputFileName, CharArray, DoublePass = True):
    ResultDict = {}
    Sum = 0
    for i in range(0, len(CharArray)):
        for j in range(0, len(AllowedChars)):
    ResultDict.update({AllowedChars[i]+AllowedChars[j]: [0,0]})
    if (os.path.isfile(InputFileName)):
        with open(InputFileName, "r") as InputFile:
            for i in range(0,2):
                 InputFile.seek(0)
                 if (i == 1):
                     InputFile.read(1)
                 while True:
                     char = InputFile.read(2).lower()
                     #print(char
                     if ((len(char) == 2) and (char[0] in CharArray) and (char[1] in
                     CharArray)):
                         ResultDict.update({char: [ResultDict[char][0] + 1,0]})
                         Sum = Sum + 1
                     if(Sum % 10 == 0):
                         print("Processing char № "+YELLOW+BOLD+str(Sum)+END+END,
                         end='\r')
                     if not char:
                         print(YELLOW+BOLD+"Processing of bigrams completed!"+END+END)
                         break
                 if (DoublePass == False):
                     break
```

```
InputFile.close()
            for key in ResultDict.keys():
                 Probability = round(ResultDict[key][0] / Sum, 8)
                 ResultDict.update({str(key) : [ResultDict[key][0], Probability]})
            print("\n"+BOLD+"TOTAL:",Sum,"bigrams\n"+END)
    return ResultDict
#This function calculates the entropy of n-grams for given occurence frequency dict with
structure of { N-gram: [NofOccurences, Frequency] }
def CalculateEntropy(FrequencyDict):
    EntropyOfN = 0
    for key, value in FrequencyDict.items():
        if(value[1] != 0):
            EntropyOfN = EntropyOfN + (value[1] * math.log(value[1], 2))
    EntropyOfN = -EntropyOfN / 2
    return EntropyOfN
#This function converts the frequency and probability data of bigrams from dict into 2d
Pandas dataframe
def FregencyDict2dToDataframe(FrequencyDict, CharArray, Freg = True):
    if(Freq == False):
        val = 1
        fill = 0.0
    else:
        val = 0
        fill = 0
    df = pd.DataFrame(columns = CharArray)
    for i in range(0, len(CharArray)):
        df.loc[len(df)] = [fill]*len(CharArray)
    df.index = CharArray
    for key, value in FrequencyDict.items():
    if(value[val] != 0):
            df.at[key[0], key[1]] = value[val]
    return df
#This function converts frequency and probability data from dict into Pandas dataframe
and .CSV file
def FrequencyDictToCSV(OutputFile, FrequencyDictSingleChar, FrequencyDictBigram,
FrequencyDictBigramDouble, CharArray):
    pd.set option("display.precision", 8)
    df11 = FreqencyDict2dToDataframe(FrequencyDictBigram, CharArray, True)
    df12 = FreqencyDict2dToDataframe(FrequencyDictBigram, CharArray, False)
    df21 = FreqencyDict2dToDataframe(FrequencyDictBigramDouble, CharArray, True)
    df22 = FreqencyDict2dToDataframe(FrequencyDictBigramDouble, CharArray, False)
    df3 = pd.DataFrame(columns = ["Frequency", "Probability"])
    for i in range(0, len(CharArray)):
        df3.loc[len(df3)] = [0, 0.0]
        df3 = df3.astype({"Frequency":"int", "Probability":"float"})
    df3.index = CharArray
    for key, value in FrequencyDictSingleChar.items():
        if(value[1] != 0):
            df3.at[key, "Frequency"] = value[0]
df3.at[key, "Probability"] = value[1]
    if (OutputFile[-4:] == ".csv"):
        Name = OutputFile[:-4]
    else:
        Name = OutputFile
    print(BOLD+"Frequency of bigrams in text (single pass with step = 2):
    \n"+END,df11,"\n")
df11.to_csv(Name+"-Bg-Freq-Singlepass.csv")
    print(BOLD+"Probability of bigrams in text (single pass with step = 2):
    \n"+END, df12, "\n")
    df12.to csv(Name+"-Bg-Pro-Singlepass.csv")
    print(BOLD+"Frequency of bigrams in text (double pass with overlap):
    \n"+END,df21,"\n")
    df21.to csv(Name+"-Bg-Freg-Doublepass.csv")
   print(BOLD+"Probability of bigrams in text (double pass with overlap):
\n"+END,df22,"\n")
    df22.to_csv(Name+"-Bg-Pro-Doublepass.csv")
    print(BOLD+"Frequency and probability of single letters in text:\n"+END,df3,"\n")
    df3.to csv(Name+"-SingleLetters.csv")
```

```
#Driver code:
if (len(sys.argv) == 4):
     source = sys.argv[1]
     workdir = sys.argv[2]
     Exit = False
elif(len(sys.argv) != 4 or (sys.argv[0] == "-h")):
     print("Usage: Crypto-lab1.py <source text> <workdir> <count spaces {T/F}>\n")
if (Exit == False):
     print(BOLD+("="*82))
     print("Text processing and letter frequency, probability and entropy calculation
program.")
     print(("="*82)+END+"\n")
     if ((os.path.exists(workdir)) and (os.path.isfile(source))):
           #AllowedChars = ["a", "б", "в", "г", "r", "д", "e", "є", "ж", "з", "и", "i", "й", "к", "л", "м", "н", "о", "п", "р", "с", "т", "у", "ф", "х", "ц", "ч", "ш", "ц", "ь", "ы", "ь", "ь", "б", "в", "г", "д", "е", "ё", "ж", "з", "и", "й", "к", "л", "м", "н", "о", "п", "р", "с", "т", "у", "ф", "х", "ц", "ч", "ш", "щ", "ъ", "ы", "ь", "э", "ю", "я"]
          if ((sys.argv[3] == "T") or (sys.argv[3] == "t") or (sys.argv[3] == "True") or
(sys.argv[3] == "true")):
                 AllowedChars.append(" ")
           PreprocessText(AllowedChars, source, workdir+"/out.txt", False)
           P1 = CalculateSingleLetterFrequency(workdir+"/out.txt", AllowedChars)
           P2 = CalculateBigramFrequency(workdir+"/out.txt", AllowedChars, False)
P3 = CalculateBigramFrequency(workdir+"/out.txt", AllowedChars, True)
           FrequencyDictToCSV(workdir+"/crypto_results.csv", P1, P2, P3, AllowedChars)
           print(BOLD+"\nEntropies on the symbol of source:\n"+END)
print("H2(single pass) =",CalculateEntropy(P2))
print("H2(double pass) =",CalculateEntropy(P3))
           print("H1 =",CalculateEntropy(P1))
           print("\n")
           print("ERROR! File or directory does not exist!")
```

Демонстрація роботи:

В якості джерела тексту застосую текст книги Ф. Достоєвського "Злочин і кара" у форматі .txt (2.1Mb, текст додаю до звіту окремим файлом).

Виклик для тексту зі збереженням пробілів.

```
Entropies on the symbol of source:
H2(single pass) = 3.9506137785792954
H2(double pass) = 3.950776721281697
H1 = 2.179022434940531
```

F	requenc	y of b	igrams	in te	xt (si	ngle p	ass	with	step	= 2):							
	a	б					ë	ж		Щ	Ъ	ы	Ь	Э	ю		
а	14	268	1490	343	995	680	0	884		124	0	0	0	4	477	1051	9251
6	322	1	30	0	14	1156	0	2		139	0	1991	91	0	3	323	250
В	3195	1	15	9	412	2723	0	0		7	0	1422	79	0	0	111	3298
Г	531	0	3	5	579	124	0	0		0	0	0	0	0	2	0	580
Д	2809	14	494	10	17	2365	0	14		1	0	244	568	0	4	235	506
€		687	711	1716	1515	938	0	438		509	0	0	0	0	123	113	10223
Ë		0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
H	656	14	0	2	398	2477	0	6		0	0	0	28	0	1	0	369
3		72	499	164	363	113	0	22		0	0	149	77	0	2	247	711
ν		357	1385	280	943	1049	0	114		77	0	0	0	0	170	721	9695
ĭ		11	0	1	133	3	0	0		0	0	0	0	0	0	0	3483
K	3710	0	130	0	1	227	0	12		0	0	0	0	0	0	0	2541
Л		13	7	78	9	2147	0	161		0	0	293	2584	0	437	688	3677
N		3	5	38	2	2127	0	0		1	0	465	47	0	2	207	4180
۲	5460	4	13	21	162	5469	0	2		45	0	1526	617	0	122	912	2300
C		1983	4352	2383	2724	1059	0	1078		132	0	0	0	10	311	353	12787
Г		2	0	0	0	1546	0	0		0	0	112	88	0	0	287	37
p		71	200	98	172	3060	0	144		7	0	471	482	0	103	560	410
c	955	46	779	11	107	2380	0	12		0	0	115	1616	0	129	1904	2025
T	3081	3	1278	6	44	3223	0	0		16	0	715	3506	7	43	219	3216
У		433	340	792	1077	106	0	890		159	0	0	0	0	481	33	3607
¢	128	0	0	0	0	29	0	0		0	0	14	57	0	0	0	16
×	213	0	106	0	0	172	0	0		0	0	0	0	0	0	0	1642
L	278	0	8	0	0	421	0	0		0	0	99	0	0	0	0	201
L		0	2	0	0	2176	0	0		0	0	0	127	0	0	0	252
Ш		0	4	0	0	1144	0	0		0	0	0	307	0	0	0	32
Ш	լ 200	0	0	0	0	803	0	0		0	0	0	20	0	0	0	4
ŀ		0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	Θ	0	0	0
Ь	ı 0	81	432	63	88	408	0	10		8	0	0	0	Θ	0	2	2420
F	. 0	45	20	76	14	249	0	0		21	0	0	0	Θ	172	326	6348
3		0	1	3	1	0	0	0		0	0	0	0	3	0	0	6
К		155	3	1	165	0	0	10		119	0	0	0	0	19	0	1625
Я	0	14	152	40	275	50	0	48		79	0	0	0	Θ	55	54	6361
	1388	3692	9069	1652	4463	2289	0	1213		31	0	0	0	1518	31	1369	Θ

[34 rows x 34 columns]

[34 rows x 34 columns]	
------------------------	--

3									
Pr	obability of	bigrams in	text (single	pass with s	tep =	2):			
	a	6	В	Г		Э	ю	Я	
а	0.00002520	0.00048247	0.00268236	0.00061748		0.00000720	0.00085872	0.00189206	0.01665406
б	0.00057968	0.00000180	0.00005401	0.00000000		0.00000000	0.00000540	0.00058148	0.00045006
В	0.00575178	0.00000180	0.00002700	0.00001620		0.0000000	0.00000000	0.00019983	0.00593721
Г	0.00095593	0.00000000	0.00000540	0.00000900		0.00000000	0.00000360	0.00000000	0.00104414
Д	0.00505689	0.00002520	0.00088932	0.00001800		0.00000000	0.00000720	0.00042306	0.00091092
е	0.00002700	0.00123677	0.00127997	0.00308922		0.0000000	0.00022143	0.00020343	0.01840390
ë	0.0000000	0.00000000	0.00000000	0.0000000		0.0000000	0.00000000	0.00000000	0.00000000
ж	0.00118096	0.00002520	0.00000000	0.00000360		0.00000000	0.00000180	0.00000000	0.00066429
3	0.00450601	0.00012962	0.00089832	0.00029524		0.00000000	0.00000360	0.00044466	0.00127997
И	0.00010801	0.00064269	0.00249334	0.00050407		0.00000000	0.00030604	0.00129798	0.01745337
й	0.00000360	0.00001980	0.00000000	0.00000180		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00627025
K	0.00667891	0.00000000	0.00023403	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00457442
Л	0.00520271	0.00002340	0.00001260	0.00014042		0.00000000	0.00078671	0.00123857	0.00661950
М	0.00299381	0.00000540	0.00000900	0.00006841		0.00000000	0.00000360	0.00037265	0.00752502
н	0.00982934	0.00000720	0.00002340	0.00003781		0.00000000	0.00021963	0.00164182	0.00414056
0	0.00000720	0.00356989	0.00783467	0.00428998		0.00001800	0.00055988	0.00063549	0.02301973
П	0.00082271	0.00000360	0.00000000	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00051667	0.00006661
р	0.00758983	0.00012782	0.00036005	0.00017642		0.00000000	0.00018543	0.00100814	0.00073810
С	0.00171923	0.00008281	0.00140239	0.00001980		0.00000000	0.00023223	0.00342767	0.00364550
Т	0.00554655	0.00000540	0.00230071	0.00001080		0.00001260	0.00007741	0.00039425	0.00578959
У	0.00006661	0.00077951	0.00061208	0.00142579		0.00000000	0.00086592	0.00005941	0.00649348
ф	0.00023043	0.00000000	0.00000000	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00002880
X	0.00038345	0.00000000	0.00019083	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00295600
ц	0.00050047	0.00000000	0.00001440	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00036185
ч	0.00238892	0.00000000	0.00000360	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00045366
Ш	0.00083891	0.00000000	0.00000720	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00005761
Щ	0.00036005	0.00000000	0.00000000	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00000720
ъ	0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00000000
Ы	0.00000000	0.00014582	0.00077771	0.00011342		0.00000000	0.00000000	0.00000360	0.00435659
ь	0.00000000	0.00008101	0.00003600	0.00013682		0.00000000	0.00030964	0.00058688	0.01142795
Э	0.00000000	0.00000000	0.00000180	0.00000540		0.00000540	0.00000000	0.00000000	0.00001080
Ю	0.00000000	0.00027904	0.00000540	0.00000180		0.00000000	0.00003420	0.00000000	0.00292540
Я	0.00000000	0.00002520	0.00027364	0.00007201		0.00000000	0.00009901	0.00009721	0.01145136
	0.00249874	0.00664650	0.01632642	0.00297400		0.00273277	0.00005581	0.00246454	0.00000000

Frequency	of bi	grams i	n text	(doub	le pass	wi	th ove	rlap)	:							
a			г	. д		ë			щ	Ъ	ы	Ь	э	ю	Я	
a 31	557	2985	702	1996	1348	0	1754		278	0	Θ	0	4	949	2125	18520
6 666	1	60	0	24	2296	0	4		252	0	3942	199	0	8	649	486
в 6258	3	28	21	884	5564	0	0		11	0	2914	166	0	0	219	6583
г 1083	0	7	7	1178	267	0	0		0	0	Θ	0	0	3	0	1167
д 5572	29	964	18	41	4774	0	22		2	0	480	1109	0	9	456	1005
e 29	1408	1387	3594	3093	1885	0	878		1002	0	0	0	0	251	240	20764
ë 0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
ж 1304	24	0	4	832	4753	0	11		0	0	0	54	0	2	0	730
з 4943	139	960	357	758	213	0	48		0	0	310	150	0	2	445	1348
и 124	698	2733	581	1876	2063	0	236		156	0	0	0	1	374	1457	19411
й 2	20	0	1	279	4	0	0		1	0	0	0	0	0	0	6974
к 7493	0	261	0	2	428	0	27		0	0	0	0	0	0	0	5183
л 5793	27	14	139	21	4353	0	322		1	0	622	5205	0	843	1403	7363
м 3340	13	8	79	3	4259	0	0		1	0	953	84	1	3	392	8370
н 11050	10	21	37	328	10881	0	3		90	0	2993	1264	0	227	1875	4579
o 6	3895	8818	4709	5389	2075	0	2267		248	0	Θ	0	17	626	701	25671
п 863	4	0	1	0	3112	0	0		0	0	235	166	0	0	590	62
p 8353	151	422	200	330	5944	0	273		15	0	941	998	0	204	1069	791
c 1901	96	1509	31	217	4745	0	25		1	0	229	3243	0	267	3865	4029
т 6255	12	2551	10	108	6435	0	0		31	0	1469	7040	10	87	433	6339
y 64	854	700	1560	2125	209	0	1885		333	0	0	0	1	871	66	7338
ф 245	Θ	0	0	0	68	0	0		0	0	23	107	0	0	0	36
x 463	0	195	0	0	325	0	0		0	0	0	0	2	Θ	0	3328
ц 557	0	25	0	0	867	0	0		0	0	186	0	0	0	0	400
ч 2737	0	2	0	0	4336	0	0		0	0	0	257	0	0	0	494
ш 951	0	8	0	0	2290	0	0		0	0	0	638	0	0	0	62
щ 421	0	1	0	0	1594	0	0		0	0	0	41	0	0	0	6
ь 0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
ы 0	154	855	116	168	857	0	24		12	0	0	0	0	0	3	4756
ь 0	94	39	142	20	489	0	0		29	0	Θ	0	0	358	670	12645
э 0	0	4	8	6	0	0	0		0	0	0	0	13	0	0	13
ю 0	330	4	4	337	0	0	17		251	0	0	0	0	41	0	3306
я 0	17	289	66	532	102	0	109		144	0	0	0	0	108	93	12615
2797	7344	18314	3440	8895	4455	0	2459		70	0	Θ	Θ	3159	63	2765	0

[34 rows x 34 columns]

Р	robability of	bigrams in	text (double	pass with o	verla	p):			
	a	6	В	Г		Э	Ю	Я	
а	0.00002790	0.00050137	0.00268687	0.00063189		0.00000360	0.00085422	0.00191276	0.01667028
6	0.00059948	0.00000090	0.00005401	0.00000000		0.00000000	0.00000720	0.00058418	0.00043746
В	0.00563297	0.00000270	0.00002520	0.00001890		0.00000000	0.00000000	0.00019713	0.00592551
г	0.00097483	0.00000000	0.00000630	0.00000630		0.00000000	0.00000270	0.00000000	0.00105044
д	0.00501549	0.00002610	0.00086772	0.00001620		0.00000000	0.00000810	0.00041046	0.00090462
е	0.00002610	0.00126737	0.00124847	0.00323504		0.00000000	0.00022593	0.00021603	0.01869016
ë	0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00000000
ж	0.00117376	0.00002160	0.00000000	0.00000360		0.00000000	0.00000180	0.00000000	0.00065709
3	0.00444931	0.00012512	0.00086412	0.00032134		0.00000000	0.00000180	0.00040055	0.00121337
И	0.00011162	0.00062829	0.00246004	0.00052297		0.00000090	0.00033665	0.00131148	0.01747229
й	0.00000180	0.00001800	0.00000000	0.00000090		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00627746
K	0.00674462	0.00000000	0.00023493	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00466534
Л	0.00521441	0.00002430	0.00001260	0.00012512		0.00000000	0.00075880	0.00126287	0.00662761
M	0.00300641	0.00001170	0.00000720	0.00007111		0.00000090	0.00000270	0.00035285	0.00753403
н	0.00994636	0.00000900	0.00001890	0.00003330		0.00000000	0.00020433	0.00168773	0.00412166
0	0.00000540	0.00350598	0.00793729	0.00423868		0.00001530	0.00056348	0.00063099	0.02310706
п	0.00077681	0.00000360	0.00000000	0.00000090		0.00000000	0.00000000	0.00053107	0.00005581
p	0.00751873	0.00013592	0.00037985	0.00018002		0.00000000	0.00018363	0.00096223	0.00071200
С	0.00171113	0.00008641	0.00135829	0.00002790		0.00000000	0.00024033	0.00347898	0.00362660
Т	0.00563027	0.00001080	0.00229621	0.00000900		0.00000900	0.00007831	0.00038975	0.00570588
У	0.00005761	0.00076871	0.00063009	0.00140419		0.00000090	0.00078401	0.00005941	0.00660510
ф	0.00022053	0.00000000	0.00000000	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00003240
X	0.00041676	0.00000000	0.00017552	0.00000000		0.00000180	0.00000000	0.00000000	0.00299561
ц	0.00050137	0.00000000	0.00002250	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00036005
ч	0.00246364	0.00000000	0.00000180	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00044466
Ш	0.00085602	0.00000000	0.00000720	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00005581
Щ	0.00037895	0.00000000	0.00000090	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00000540
ъ	0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00000000
Ы	0.00000000	0.00013862	0.00076961	0.00010441		0.00000000	0.00000000	0.00000270	0.00428099
ь	0.00000000	0.00008461	0.00003510	0.00012782		0.00000000	0.00032224	0.00060308	0.01138206
Э	0.00000000	0.00000000	0.00000360	0.00000720		0.00001170	0.00000000	0.00000000	0.00001170
Ю	0.00000000	0.00029704	0.00000360	0.00000360		0.00000000	0.00003691	0.00000000	0.00297581
Я	0.00000000	0.00001530	0.00026014	0.00005941		0.00000000	0.00009721	0.00008371	0.01135505
	0.00251764	0.00661050	0.01648486	0.00309642		0.00284349	0.00005671	0.00248884	0.00000000

```
Frequency and probability of single letters in text:
   Frequency Probability
73301 0.06597987
       15880 0.01429394
43164 0.03885288
15827 0.01424624
       29442 0.02650140
      80991 0.07290181
0 0.00000000
       10364 0.00932887
       14223 0.01280244
       61339 0.05521261
9548 0.00859437
       30634 0.02757435
       42108 0.03790235
       29112 0.02620436
60588 0.05453662
      106176 0.09557140
       25477 0.02293242
       39292
                0.03536761
       49720 0.04475409
       59545 0.05359779
       27044 0.02434291
1204 0.00108375
       8081 0.00727389
       2709 0.00243843
       16473 0.01482772
7378 0.00664110
        2928 0.00263556
          0 0.00000000
297 0.01376917
       15297
       20721 0.01865144
        3208 0.00288759
        5296 0.00476705
       19516
                0.01756679
      184374 0.16595917
```

Виклик для тексту без збереження пробілів.

F	requency	of b	igrams	in te	xt (si	ngle p	ass	with	step =	2):		15.0						11 9 1	
	а	6	В	Г	Д	€	ëë	ж	3		ч	ш	ш	ъ	ы	ь	Э	ю	Я
а	140	605	2418	505	1433	905	0	969	2117		817	495	147	0	0	0	154	495	1215
б	348	2	44	0	14	1109	0	3	9		22	7	118	0	1921	91	49	4	347
В	3208	92	218	129	579	2920	0	25	362		179	350	5	0	1463	79	128	2	118
г	541	17	74	15	610	136	0	4	28		31	1	0	0	0	Θ	3	2	4
Д	2723	33	528	12	42	2378	0	13	34		47	53	1	0	238	532	13	4	213
е	135	1177	1836	1985	2067	1154	0	550	1016		930	589	506	0	0	0	236	125	220
ë	0	0	Θ	Θ	Θ	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0
ж	671	27	29	5	447	2328	0	4	7		12	0	0	0	0	29	19	1	8
3	2413	87	559	198	434	113	0	30	30		29	3	2	0	166	83	9	1	233
и	202	750	2386	486	1462	1222	0	221	1226		1186	366	87	0	0	0	113	204	870
й	47	104	278	109	339	46	0	55	77		236	124	2	0	0	Θ	39	6	39
ĸ	3808	288	363	34	114	246	0	84	45		104	13	2	0	0	0	50	1	60
л	2960	124	338	140	142	2398	0	187	90		277	11	1	0	323	2622	42	435	741
M	1671	135	397	131	236	2180	0	78	115		199	16	2	0	494	45	59	4	277
н	5551	118	281	55	222	5494	0	11	71		163	9	49	0	1510	626	22	112	933
o	126	2650	5825	2570	3281	1359	0	1401	816		1788	551	132	0	0	0	214	338	622
п	461	5	0	5	2	1554	0	0	2		14	4	0	0	108	83	0	0	304
p	4250	98	239	106	196	2924	0	142	35		56	124	5	0	481	494	7	104	547
c	989	119	892	38	216	2451	0	119	40		262	51	1	0	120	1580	40	136	1927
т	3211	201	1520	51	223	3289	0	47	82		274	17	15	0	720	3478	65	41	262
У	128	506	733	828	1249	158	0	993	212		636	323	166	0	0	0	56	415	104
ф	132	0	0	0	2	29	0	0	0		2	0	0	0	11	55	0	0	0
×	241	51	238	52	109	196	0	17	34		40	24	1	0	0	Θ	24	0	17
Ц		4	34	2	7	462	0	1	5		6	1	0	0	88	0	2	1	4
ч	1419	6	32	7	12	2158	0	0	6		5	79	0	0	0	127	3	0	4
Ш		3	10	2	2	1137	0	1	2		0	1	0	0	0	310	0	0	1
Ш	216	0	1	0	0	765	0	0	0		0	0	0	0	0	19	0	0	0
ъ		0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ы		162	686	95	219	494	0	43	95		160	238	11	0	0	Θ	54	1	24
Ь		260	620	156	283	458	0	43	234		363	177	14	0	0	Θ	105	161	455
Э	1	1	4	7	4	Θ	0	0	1		1	0	0	0	0	0	9	0	0
ю		199	131	31	260	23	0	32	42		135	36	129	0	0	Θ	17	24	34
Я	145	210	873	129	596	223	0	123	275		302	29	83	0	0	Θ	89	50	118
[33 rows	x 33	column:	s]															

_						٥١			
P		bigrams	in text (si	ngle pass with					
_	a 0.00030218	0.001305		в 916 0.001090	۲		9	о.00106844	я 0.00262253
а 6	0.00030218	0.000004				0.00000000 0.00019642	0.00033240 0.00010576	0.00106844	0.00262233
58	0.00692434	0.000198				0.00019642	0.00010378	0.00000432	0.00074899
В	0.00116773	0.000198				0.00017032	0.00000648	0.00000432	0.00023470
'	0.00587749	0.000036				0.00114830	0.00000848	0.00000432	0.00045975
д e	0.00029139	0.002540				0.000114630	0.00050940	0.00026981	0.00047486
ë	0.00029139	0.000000				0.00000000	0.00000000	0.00028981	0.00000000
	0.00144833	0.000058				0.00006260	0.00004101	0.00000000	0.00001727
ж	0.00520837	0.000187				0.00017915	0.00004101	0.00000216	0.00050292
з	0.00043601	0.001618				0.00000000	0.00001943	0.00044033	0.00030292
й	0.00043801	0.000224				0.00000000	0.00024391	0.00001295	0.00187788
K	0.00821942	0.000224				0.00000000	0.00010792	0.00001233	0.00008418
Л	0.00638905	0.000021				0.00565949	0.00010792	0.00003893	0.00012931
м	0.00360679	0.000291				0.00009713	0.00012735	0.00000863	0.00153542
н	0.01198162	0.000251				0.00135120	0.00004749	0.00024175	0.00201384
0	0.00027197	0.005719				0.000000000	0.0004743	0.00072956	0.00201304
п	0.00099505	0.000010				0.00017915	0.00000000	0.00000000	0.00065617
p	0.00917346	0.000211				0.00106628	0.00001511	0.00022448	0.00118068
C	0.00213472	0.000256				0.00341037	0.00008634	0.00029355	0.00415935
Т	0.00693082	0.000433				0.00750713	0.00014030	0.00008850	0.00056552
у	0.00027628	0.001092				0.00000000	0.00012087	0.00089576	0.00022448
ф	0.00028492	0.000000				0.00011872	0.00000000	0.00000000	0.00000000
X	0.00052019	0.000110				0.00000000	0.00005180	0.00000000	0.00003669
ц	0.00060869	0.000008		339 0.0000043		0.00000000	0.00000432	0.00000216	0.00000863
ч	0.00306286	0.000012	95 0.00006	907 0.000015	11	0.00027412	0.00000648	0.00000000	0.00000863
ш	0.00102743	0.000006	48 0.00002	158 0.0000043	32	0.00066912	0.00000000	0.00000000	0.00000216
щ	0.00046623	0.000000	00 0.00000	216 0.0000000	90	0.00004101	0.00000000	0.00000000	0.00000000
ъ	0.00000000	0.000000	00 0.00000	000 0.000000	90	0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00000000
Ы	0.00004317	0.000349	67 0.00148	070 0.0002050	95	0.00000000	0.00011656	0.00000216	0.00005180
ь	0.00028276	0.000561	20 0.00133	825 0.000336	72	0.00000000	0.00022664	0.00034751	0.00098210
э	0.00000216	0.000002	16 0.00000	863 0.000015	11	0.0000000	0.00001943	0.00000000	0.0000000
ю	0.00009281	0.000429	53 0.00028	276 0.0000669	91	0.0000000	0.00003669	0.00005180	0.00007339
Я	0.00031298	0.000453	28 0.00188	434 0.000278	14	0.00000000	0.00019210	0.00010792	0.00025470
[:	33 rows x 33	columns]							

F	requency	of bi	grams i	n text	(doub	le pass	wi	th ove	rlap)	:							
	a	6					ë				щ	ъ	ы	ь	Э	ю	Я
a	294	1172	4825	1028	2882	1869	0	1932		1003	290	0	0	Θ	316	951	2430
б	670	5	83	0	26	2311	0	4		12	252	0	3942	199	93	8	684
В	6337	191	440	289	1183	5731	0	55		733	14	0	2914	166	295	4	256
г	1100	25	150	28	1232	286	0	5		2	0	0	0	0	8	4	11
д	5592	62	1057	28	90	4801	0	28		89	2	0	480	1109	22	9	465
e	273	2310	3617	4003	4135	2268	0	1094		1139	1008	0	0	0	420	261	479
ë	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	Θ	0	0	0	Θ
ж	1310	55	51	9	855	4765	0	12		0	0	0	Θ	54	38	2	27
3	4959	166	1088	390	844	240	0	61		11	3	0	310	150	25	2	453
И	363	1491	4777	922	2896	2478	0	425		716	160	0	Θ	0	232	383	1730
й	106	225	557	225	659	93	0	112		250	3	0	Θ	0	91	10	66
ĸ	7545	540	715	83	228	508	0	149		28	4	0	0	0	97	1	104
л	5942	255	688	263	300	4694	0	348		24	3	0	622	5205	97	843	1529
М	3456	282	800	258	451	4403	0	151		41	4	0	953	84	115	7	533
н	11103	244	571	111	494	10966	0	25		25	93	0	2993	1264	49	227	1916
o	238	5222	11716	5159	6557	2785	0	2774		1117	255	0	0	0	399	633	1213
п	865	8	2	8	4	3113	0	0		7	0	0	235	166	0	0	590
p	8373	181	484	210	356	5953	0	277		252	15	0	941	998	8	204	1079
С	1969	232	1830	96	428	4809	0	230		106	4	0	229	3243	69	270	3895
Т	6445	383	3135	102	432	6621	0	115		26	32	0	1469	7040	130	88	527
У	246	1032	1419	1671	2483	327	0	2004		641	335	0	0	0	103	873	210
ф	246	1	2	0	2	68	0	0		1	0	0	23	107	0	0	0
×	506	127	474	108	215	396	0	37		42	2	0	Θ	0	56	1	34
ц	568	9	61	6	14	882	0	2		2	0	0	186	0	6	1	8
ч	2742	20	61	12	25	4343	0	1		145	0	0	0	257	5	0	10
Ш	952	4	15	2	4	2291	0	1		1	0	0	0	638	0	0	2
Щ	422	0	1	0	0	1597	0	0		0	0	0	0	41	0	0	0
ъ	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
Ы	53	346	1325	189	407	993	0	71		498	14	0	0	0	90	1	54
Ь	257	472	1259	291	575	920	0	95		337	33	0	0	0	211	361	922
Э	_1	1	6	9	7		0	0		0	0	0	0	0	13	0	0
ю	77	401	279	61	503	57	0	83		78	257	0	0	0	50	42	56
Я	291	418	1676	266	1155	423	0	273		52	145	0	0	0	170	110	233

[33 rows x 33 columns]

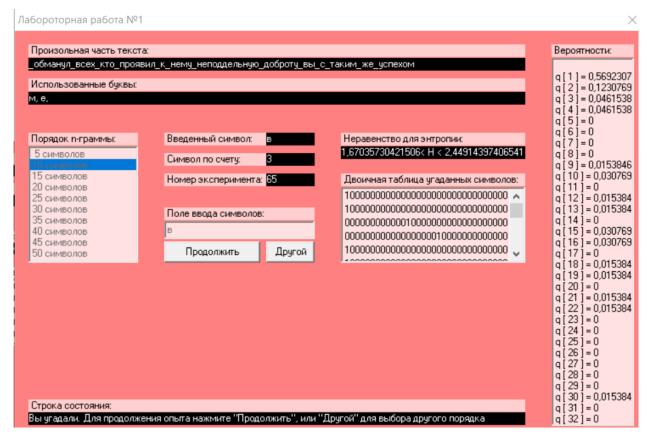
Pr	obability of	bigrams in	text (double	pass with o	verla	p):			
	a	6	В	Г		Ь	э	ю	Я
а	0.00031729	0.00126486	0.00520729	0.00110945		0.00000000	0.00034104	0.00102635	0.00262253
б	0.00072309	0.00000540	0.00008958	0.00000000		0.00021477	0.00010037	0.00000863	0.00073819
В	0.00683909	0.00020613	0.00047486	0.00031190		0.00017915	0.00031837	0.00000432	0.00027628
г	0.00118715	0.00002698	0.00016188	0.00003022		0.00000000	0.00000863	0.00000432	0.00001187
д	0.00603506	0.00006691	0.00114075	0.00003022		0.00119687	0.00002374	0.00000971	0.00050184
е	0.00029463	0.00249303	0.00390358	0.00432016		0.00000000	0.00045328	0.00028168	0.00051695
ë	0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.0000000
ж	0.00141379	0.00005936	0.00005504	0.00000971		0.00005828	0.00004101	0.00000216	0.00002914
3	0.00535191	0.00017915	0.00117420	0.00042090		0.00016188	0.00002698	0.00000216	0.00048889
И	0.00039176	0.00160913	0.00515549	0.00099505		0.00000000	0.00025038	0.00041335	0.00186707
й	0.00011440	0.00024283	0.00060113	0.00024283		0.00000000	0.00009821	0.00001079	0.00007123
K	0.00814280	0.00058279	0.00077165	0.00008958		0.00000000	0.00010469	0.00000108	0.00011224
л	0.00641280	0.00027520	0.00074251	0.00028384		0.00561740	0.00010469	0.00090979	0.00165015
М	0.00372983	0.00030434	0.00086339	0.00027844		0.00009066	0.00012411	0.00000755	0.00057523
н	0.01198271	0.00026333	0.00061624	0.00011979		0.00136415	0.00005288	0.00024499	0.00206781
0	0.00025686	0.00563575	0.01264428	0.00556776		0.00000000	0.00043061	0.00068315	0.00130911
П	0.00093354	0.00000863	0.00000216	0.00000863		0.00017915	0.00000000	0.00000000	0.00063675
р	0.00903641	0.00019534	0.00052235	0.00022664		0.00107707	0.00000863	0.00022016	0.00116449
С	0.00212501	0.00025038	0.00197499	0.00010361		0.00349995	0.00007447	0.00029139	0.00420361
Т	0.00695565	0.00041335	0.00338339	0.00011008		0.00759779	0.00014030	0.00009497	0.00056876
У	0.00026549	0.00111377	0.00153143	0.00180340		0.00000000	0.00011116	0.00094217	0.00022664
ф	0.00026549	0.00000108	0.00000216	0.00000000		0.00011548	0.00000000	0.00000000	0.00000000
X	0.00054609	0.00013706	0.00051156	0.00011656		0.00000000	0.00006044	0.00000108	0.00003669
ц	0.00061300	0.00000971	0.00006583	0.00000648		0.00000000	0.00000648	0.00000108	0.00000863
ч	0.00295925	0.00002158	0.00006583	0.00001295		0.00027736	0.00000540	0.00000000	0.00001079
Ш	0.00102743	0.00000432	0.00001619	0.00000216		0.00068855	0.00000000	0.00000000	0.00000216
щ	0.00045544	0.00000000	0.00000108	0.00000000		0.00004425	0.00000000	0.00000000	0.00000000
ъ	0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00000000		0.00000000	0.00000000	0.00000000	0.00000000
Ы	0.00005720	0.00037341	0.00142998	0.00020397		0.00000000	0.00009713	0.00000108	0.00005828
ь	0.00027736	0.00050940	0.00135875	0.00031406		0.00000000	0.00022772	0.00038960	0.00099505
Э	0.00000108	0.00000108	0.00000648	0.00000971		0.00000000	0.00001403	0.00000000	0.00000000
ю	0.00008310	0.00043277	0.00030111	0.00006583		0.00000000	0.00005396	0.00004533	0.00006044
Я	0.00031406	0.00045112	0.00180879	0.00028708		0.00000000	0.00018347	0.00011872	0.00025146
202	24 ASSASSASSAS								
[3	3 rows x 33	columns]							

```
Frequency and probability of single letters in text:
    Frequency Probability
       73301
               0.07910869
       15880
               0.01713818
      43164
               0.04658391
       15827
               0.01708098
      29442
               0.03177471
      80991
               0.08740797
               0.0000000
      10364
               0.01118515
               0.01534990
       14223
      61339
               0.06619893
       9548
               0.01030449
       30634
               0.03306115
               0.04544424
      42108
      29112
               0.03141856
      60588
               0.06538843
      106176
               0.11458839
      25477
               0.02749556
       39292
               0.04240513
      49720
               0.05365935
      59545
               0.06426279
      27044
               0.02918671
        1204
               0.00129939
        8081
               0.00872126
        2709
               0.00292364
       16473
               0.01777817
        7378
               0.00796256
        2928
               0.00315999
          0
               0.0000000
       15297
               0.01650899
       20721
               0.02236274
        3208
               0.00346217
       5296
               0.00571561
       19516
               0.02106227
```

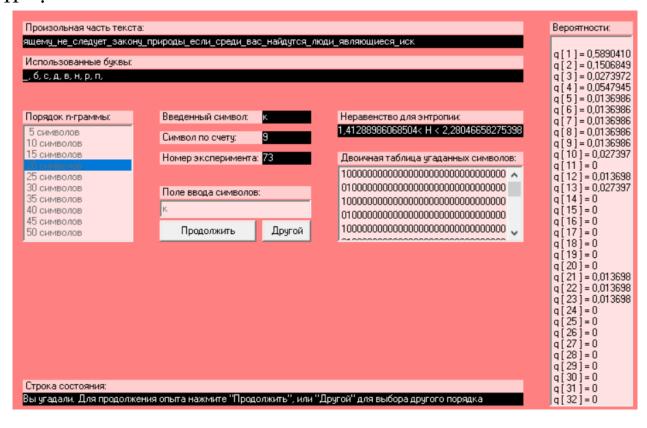
2. За допомогою CoolPinkProgram. exe знайдемо умовні ентропії джерела для 10, 20, 30 символів.

Оцінки $\mathbf{H}^{(10)}$, $\mathbf{H}^{(20)}$, $\mathbf{H}^{(30)}$ у CoolPinkProgram:

 $H^{(10)}$:

$H^{(20)}$:

$H^{(30)}$:

```
Произольная часть текста:
                                                                                                                    Вероятности:
инципам_он_может_нарушить_обещание_данное_вам_но_если_вы_попробуете_нарушит
                                                                                                                    q[1]=0,5238095
Использованные буквы:
                                                                                                                    q[2] = 0,1904761
q[3] = 0,0595238
                                                                                                                    q[4] = 0.0357142
                                                                                                                   q[5]= 0,0357142
q[6]= 0,0238095
q[7]= 0
q[8]= 0
Порядок п-граммы:
                              Введенный символ:
                                                                     Неравенство для энтропии:
                                                                    1,55451374163455< H < 2,44786020017394
 5 символов
                              Символ по счети:
                                                                                                                    q[9]=0,0238095
 10 символов
                                                                                                                    q[10] = 0,023809
q[11] = 0,011904
q[12] = 0
 15 символов
                              Номер эксперимента: 84
                                                                     Двоичная таблица угаданных символов:
 20 символов
                                                                     5 символов
                                                                                                                   q[12]=0
q[13]=0,011904
q[14]=0,011904
q[15]=0
q[16]=0
q[17]=0,011904
q[18]=0
q[20]=0,011904
                                                                     Поле ввода символов:
                                                                      Щ
 40 символов
                                                                      45 символов
                                                                     Продолжить
                                                      Другой
 50 символов
                                                                                                                   q[20]=0,011904
q[21]=0,011904
q[22]=0,011904
q[23]=0
q[24]=0
q[25]=0
q[26]=0
q[27]=0
                                                                                                                   q[28]=0
q[29]=0
q[30]=0
q[31]=0
Строка состояния:
Вы угадали. Для продолжения опыта нажмите "Продолжить", или "Другой" для выбора другого порядка
                                                                                                                   q[32]=0
```

Результати:

Результати аналізу умовної ентропії і надлишковості мови:

Експеримент	Ентропія	Надлишковість
H ⁽¹⁰⁾	I *	0,510171205186918< R < 0,665928539156988
H ⁽²⁰⁾	l ´	0,543906683449204< R < 0,717422027862992
H ⁽³⁰⁾	l '	0,510427959965212< R < 0,68909725167309

Результати аналізу питомої ентропії на символ джерела:

Текст зі збереженням пробілів:

Експеримент	Ентропія
\mathbf{H}_1	H = 2.179022434940531
H _{2(step = 2)}	H = 3.9506137785792954
H _{2(step = 1)}	H = 3.950776721281697

Текст без збереження пробілів:

Експеримент	Ентропія
\mathbf{H}_1	H = 2.2239126204293846
H _{2(step = 2)}	H = 4.128233254678958
	H = 4.127843733528513

Частоти та імовірності символів та біграм для джерела:

Вихідний текст: Ф.Достоєвський "Злочин і кара". Через великий візуальний розмір даних, частоти та імовірності додаю у додаткових файлах таблиць:

Текст зі збереженням пробілів:

Експеримент	Частоти	Імовірності
\mathbf{H}_1	Spaces-Singlechar.csv	
$\mathbf{H}_{2(\text{step}=2)}$	Spaces-Doublepass-freq.csv	Spaces-Doublepass-pro.csv
$\mathbf{H}_{2(\text{step} = 1)}$	Spaces-Singlepass-freq.csv	Spaces-Singlepass-pro.csv

Текст без збереження пробілів:

Експеримент	Частоти	Імовірності
\mathbf{H}_1	NoSpaces-Singlechar.csv	
$\mathbf{H}_{2(\text{step}=2)}$	NoSpaces-Doublepass-freq.csv	NoSpaces-Doublepass-pro.csv
H _{2(step = 1)}	NoSpaces-Singlepass-freq.csv	NoSpaces-Singlepass-pro.csv

Висновки:

В цій роботі ми в деталях ознайомилися з базовим поняттям ентропії тексту, питомою та умовною ентропіями джерела. В цій роботі ми розрахували питому ентропію на символ джерела для окремих символів та біграм російської мови на основі великого тексту, визначили частоти та імовірності появи символів алфавіту у тексті та, обрахували приблизне значення умовної ентропії та приблизну надлишковість мови. Для цього було застосоване надане у роботі ПЗ, а також написана власна програма для аналізу на мові Python.